

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 808/19

120 00 Praha 2

Sp. zn.: **6 T 136/2013**

Obžalované: **1. P. J.**, nar. XXX
 XXX
 XXX

2. I. M., nar. XXX
 XXX
 XXX
 XXX

Obhájce: Mgr. Robert Cholenský, Ph.D., advokát
 Bolzanova 461/5
 618 00 Brno
 DS: 764rs4p

et aliaē

Odvolání

**obžalovaných proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2
ze dne 21. října 2013, sp. zn. 6 T 136/2013,**

podané podle ustanovení § 245 *et seq.* trestního řádu (dále jen „**TrŘ**“)

Elektronicky

Přílohy: dle textu; podle seznamu

I. Rekapitulace

[1] Rozsudkem ze dne 21. října 2013, sp. zn. 6 T 136/2013 (dále jen **„napadený rozsudek“**), uznal Obvodní soud pro Prahu 2 obžalované vinnými trestným činem podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 odst. 1 trestního zákona (dále jen **„TrZ/1961“**), ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 TrZ/1961, jehož se měly dopustit účastí na veřejných shromážděních konaných v letech 2008–9 na různých místech v České republice.

[2] Za to jim soud uložil tresty odnětí svobody v trvání jednoho roku, s podmíněným odkladem na zkušební dobu 16, resp. 18 měsíců. Obžaloby pro další skutky byly obžalované zproštěny.

[3] Protože napadený rozsudek není v souladu se zákonem a jeho vydání nadto předcházelo řízení stížené závažnými procesními vadami, obžalovaným nyní nezbývá než podat prostřednictvím svého obhájce proti napadenému rozsudku v rozsahu výroku o vině a trestu

odvolání

a navrhnout, aby odvolací soud napadený rozsudek v tomto rozsahu zrušil a vrátil věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

II. Vady řízení

II.A Nesprávné obsazení soudu

[4] Jak se podává z obžaloby Okresního státního zastupitelství v Děčíně ze dne 3. dubna 2013, č. j. 1 ZT 89/2012-222 (dále jen **„obžaloba I“**), obžalované byly postaveny před soud pro trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 odst. 1, 2 písm. a), b) TrZ/1961. Na této právní kvalifikaci setrval i státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2, který u hlavního líčení konaného dne 8. srpna 2013 přednesl pozměněnou obžalobu (dále jen **„obžaloba II“**).

[5] Podle ustanovení § 314a odst. 1 TrŘ samosoudce koná řízení o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let. Protože horní hranice trestní sazby trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 odst. 1, 2 písm. a), b) TrZ/1961 činí osm let, je k řízení o tomto trestném činu příslušný senát a nikoli samosoudce.

[6] Na tom nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že senát vydal během předběžného projednání obžaloby, ve veřejném zasedání konaném dne 3. června 2013, usnesení, jímž trestní věc obviněných H., J., M., R., Š., Š. a V. vyloučil ze společného řízení, vedeného pod sp. zn. 6 T 107/2013 s obviněnou B., B., B., Č., F. (nyní C.), K., K. a R., k samostatnému projednání a rozhodnutí, s tím, že ve věci bude rozhodovat samosoudce.

[7] Obsazení soudu však stanoví zákon a nikoli – podle své libovůle – soud.

[8] Na okraj je dlužno uvést, že možnost postoupit původně senátní věc samosoudci v případě, že soud věc hodlá kvalifikovat mírněji, než byla žalována, byla v minulosti skutečně v trestním řádu zakotvena, a to v ustanovení § 188 odst. 1 písm. g), resp. písm. f) TrŘ, avšak toto ustanovení bylo novelou trestního řádu, provedenou zákonem č. 292/1993 Sb., s účinností od 1. ledna 1994 zrušeno. V současné době již takový postup možný není, přípustný je toliko postup opačný, kdy samosoudce, který dospěje k závěru, že by měl obžalobu z důvodu přísnější právní kvalifikace projednávat senát, věc senátu podle ustanovení § 222 odst. 1 TrŘ postoupí¹.

[9] Nad rámec uvedeného je rovněž třeba poznamenat, že proti usnesení podle § 188 odst. 1 TrŘ, s výjimkou písm. a), má podle ustanovení § 188 odst. 3 TrŘ státní zástupce i obviněný právo podat stížnost, jež má odkladný účinek. Písemné vyhotovení usnesení o postoupení věci samosoudci však nebylo obžalovaným nikdy doručeno.

[10] Z toho plyne, že rozhodoval nesprávně obsazený soud a je na místě napadený rozsudek již z tohoto důvodu zrušit, přirozeně s tím, že podle ustanovení § 30 odst. 3 TrŘ *per analogiam* bude v obnoveném hlavním líčení z úkonů trestního řízení vyloučena JUDr. Daniela Reifová, která provedla předchozí hlavní líčení v postavení samosoudce.

II.B Absence písemného vyhotovení obžaloby

[11] Další závažnou vadou řízení, jež sama o sobě nemůže než resultovat v kasaci napadeného rozsudku, je absence písemného podkladu pro soudní projednání věci, tzn. obžaloby.

[12] Podle ustanovení § 180 odst. 1 TrŘ se trestní stíhání před soudem koná jen na podkladě obžaloby nebo návrhu na potrestání, které podává a před soudem zastupuje státní zástupce, nebo na podkladě návrhu na schválení dohody o vině a trestu, rovněž podávaného státním zástupcem.

[13] Formální a obsahové náležitosti obžaloby jsou vymezeny v ustanovení § 177 TrŘ, přičemž nikde v trestním řádu není obsaženo ustanovení, podle něhož by bylo přípustné jednou podanou obžalobu upravovat nebo měnit; jedinou možností je vzít obžalobu zcela nebo zčásti zpět a případně podat obžalobu novou. Změna obžaloby během projednávání trestní věci ve fasi řízení před soudem představuje závažný zásah do procesních práv obviněného, vyvěrajících z akusačního principu, a zákon ji proto nepřipouští.

[14] V této věci však k takové nepřipustné změně obžaloby došlo, když státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 podanou a obhajobě řádně doručenou obžalobu I podstatně přepracoval, takže u hlavního líčení přednesl zcela odlišný popis trestné činnosti obžalovaných, než jaký je obsažen původní obžalobě I, podané státním zástupcem Okresního státního zastupitelství v Děčíně.

¹ cf. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. září 1970, sp. zn. Tpj 38/70, in Rt 2/71, ASPI ID: JUD1225CZ; v části odkazující na zrušené ustanovení § 188 odst. 1 písm. g) TrŘ je nicméně toto stanovisko již obsoletní

[15] Tato obžaloba II není pouhou formální úpravou reflektující rozdělení řízení v důsledku vyloučení části obviněných k samostatnému projednání, ale obsahuje zcela nové prvky, které státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Děčíně v jednání obžalovaných nespatoval.

[16] Obžalobou I byly obžalované viněny z toho, že:

„... nejméně od 29. 09. 2007 do 28. 09. 2009 jako členky neregistrovaného neonacistického hnutí Resistance Women Unity – Jednota ženského odporu (dále RWU), po předchozích vzájemných dohodách mezi sebou a s dalšími dosud neustanovenými členkami tohoto hnutí, vedeny jednotným záměrem a s předem dohodnutou dělbou úkolů, podílely se na organizaci, personálním a materiálním zajištění a uspořádání různých akcí jak veřejných tak pro vybrané skupiny osob, na zajištění výroby, výrobě a distribuci materiálů (samolepek, triček, odznaků, letáků) propagujících RWU, kdy tato propagace probíhala zejména v průběhu akcí pořádaných pro příznivce krajní pravice, stejného smýšlení a přesvědčení, dále při vybraných akcích vystupovaly s projektem první pomoci (dále SANI) účastníkům demonstrací z řad pravicového extremismu, pro případ jejich zranění, vyhotovovaly pozvánky na jednotlivé akce a následné reporty z těchto akcí umísťovaly na veřejně přístupné internetové stránky www.women-unity.net a Národního odporu www.odpor.org. . .“

[17] V obžalobě II naproti tomu stojí, že obžalované:

„... se nejméně od 29. 9. 2007 do 28. 9. 2009 jako členky nebo příznivkyňe neregistrovaného hnutí Resistance Women Unity – Jednota ženského odporu (dále RWU), které bylo ženskou odnoží neregistrovaného radikálního neonacistického hnutí Národní odpor, propagovaly mimo jiné aktivismus směřující k zajištění nadřazeného postavení bílé rasy, přežití tzv. bílých rodin, tzv. řádné výchovy malých árijců, odmítaly jiné kultury a tzv. multikulturalismus, přistěhovalectví a podporu menšin, zpochybňovaly liberální demokracii, právní stát, rovnost a rovnoprávnost všech osob bez ohledu na národnost, barvu pleti, náboženství, sexuální orientaci, zdravotní stav a politické smýšlení, RWU užívalo symboliku Ligy německých dívek, tedy ženské odnože polovojenské mládežnické organizace NSDAP tzv. Hitlerjugend, a další nacistickou a neonacistickou symboliku a hesla, obžalované se podílely na činnosti Národního odporu a celé pravicově extrémistické scény, zejména se účastnily demonstrací pořádaných českou neofašistickou platformou, při těchto akcích vystupovaly s projektem první pomoci (dále SANI) účastníkům demonstrací z řad pravicového extremismu pro případ jejich zranění, v průběhu těchto akcí rovněž propagovaly RWU, a to zejména projevy jednotlivých členek RWU, transparenty a vlajkami, organizovaly a propagovaly různé akce pro členy a sympatizanty neonacistických hnutí, zejména Národního odporu a Autonomních nacionalistů, s jejichž ideovými postoji se identifikovaly, vyhotovovaly pozvánky na jednotlivé akce a následné reporty z těchto akcí byly umísťovány na veřejně přístupné internetové stránky hnutí RWU www.women-unity.net a Národního odporu www.odpor.org. . .“

[18] Jak je patrné z formulace výrokové části napadeného rozsudku, ten vychází plně z obžaloby II, jež však nebyla obžalovaným nikdy doručena, její znělka byla toliko přednesena při hlavním líčení a poté zachycena v protokolu. S odůvodněním obžaloby II se obhajoba – a ostatně ani soud – neměly možnost seznámit, přestože u hlavního líčení dne 8. srpna 2013 bylo patrné, že státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 čte znělku obžaloby II z kompletního dokumentu.

[19] Aby jim byla doručena obžaloba II, se obžalované během hlavního líčení opakovaně, avšak bezúspěšně snažily. Soud jejich žádosti nevyhověl a setrval na stanovisku, že jim musí postačovat, pokud jim byla zaslána obžaloba I a s obžalobou II, v rozsahu znělky, se seznámily v protokolu o hlavním líčení konaném dne 8. srpna 2013.

[20] Obhajoba má nicméně za to, že právo seznámit se s obžalobou, a to v podobě jejího písemného vyhotovení, jak předpokládá ustanovení § 177 TrŘ, je jedním z nejdůležitějších procesních

práv, která obviněnému v trestním řízení svědčí, a jeho porušení zakládá tak vážnou vadu řízení, že je na místě napadený rozsudek již pro tuto samotnou vadu zrušit.

II.C Vyloučený soudce

[21] Ve věci rozhodoval vyloučený soudce.

[22] Protože usnesení, jímž soud rozhodl o námitce podjatosti samosoudkyně JUDr. Reifové ze dne 17. října 2013, bylo obžalovaným doručeno až po ústním vyhlášení rozsudku (usnesení ze dne 21. října 2013, sp. zn. 6 T 136/2013), bude na odvolacím soudu, aby o stížnosti proti tomuto usnesení, již obžalované dne 2. listopadu 2013 podaly, rozhodl v rámci projednávání tohoto odvolání v odvolacím řízení.

[23] Pro úplnost a z důvodu přehlednosti obžalované podstatné části argumentaci této stížnosti rekapitulují i na tomto místě:

II.C.1 Postup samosoudkyně během výslechu znalce Svobody

[24] Jak obžalované uvedly ve své námitce podjatosti, dne 14. října 2013 byl v hlavním líčení v jejich věci proveden výslech znalce JUDr. PhDr. Ivo Svobody, Ph.D. Tento znalec se vyjadřoval na adresu obhájce obžalovaných Mgr. Roberta Cholenského, Ph.D., hrubě urážlivým způsobem, vysmíval se domněle nedostatečnému vzdělání obhájce, opakovaně jej obviňoval, že se nalézá pod vlivem alkoholu, a podobně. JUDr. Daniela Reifová však tyto hrubé osobní útoky tolerovala a znalec nevedla k pořádku.

[25] Napadené usnesení² k tomu uvádí:

„Při výslechu znalce JUDr. Svobody u hlavního líčení dne 14. 10. 2013 docházelo k určitým emočně vypjatým situacím, kdy obhájce kladl opakovaně znalci otázky, které nebyly k podstatě věci a směřovaly spíše k diskreditaci znalce. Na druhé straně rozčilený znalec se vyjadřoval nevhodně, ironicky vůči obhájci. Pro tyto projevy byli oba účastníci řízení soudkyní napomínáni a vyzýváni, aby ustoupili od vzájemných osobních útoků.“

[26] Tak tomu však nebylo. Protokol o tomto hlavním líčení a především pak zvukový záznam zachycují zcela jiný průběh výslechu znalce. Ačkoli protokol není zcela přesný a obžalované proti němu brojí námitkou, znalec Svoboda na adresu obhájce obžalovaných podle protokolu, *inter alia*, uvedl:

„Tato metoda vědeckého výzkumu je zřejmě srozumitelná pouze osobám, možná budu zlý, ale na zlou otázku, zlá odpověď, pouze osobám, které jsou lucidní natolik, že chápou metodologii vědeckého výzkumu. Když profesori a docenti na právnické fakultě a policejní akademii na Ministerstva vnitra SR toto chápou, tak nevím, a v podstatě ji používají spontánně kdokoliv z nás, já jsem tu metodologii popsal poměrně srozumitelně, a ten kdo umí číst a chápat, tak zjistil, že i na 4 stránkách popsáno to, že zkoumám jednotlivě a zejména ve vzájemných souvislostech všechny možné relevantní informace, tzn. je to

² tzn. usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. října 2013, sp. zn. 6 T 136/2013

něco podobného jako soud hodnotí důkazy, a pokud někdo nechápe metodologii vědeckého výzkumu tak je prostě determinován úrovní svého vzdělání a nechápu, proč se zabýváme teď v této vážné věci takovouto malichernou věcí, jakože on sám nechápe metodu vědeckého výzkumu.“ (str. 15)

„Dříve docent[,] nyní profesor Kratochvíl zřejmě na Vás málo působil v oblasti trestního práva, toto je předpisová otázka, kdy bych měl hodnotit důkaz. Tak se do mě nenavá[z]ejte kvůli mému vzdělání, kterému nedosahujete ani po kotníky.“ (str. 20)

„Pane advokáte, já jsem slyšel, že požívat alkoholické nápoje se nemá, když se jde do soudní síně, sám jste říkal, že tento spis byl v jiné věci a teď se ptáte na to, jestli byl[ly] věci zajištěny v souvislosti s těmito obžalovanými, trochu mluvíte z cesty, takže prosím otázku, která je k této věci, prosím.“ (str. 21)

„Vy jste zřejmě nebyl v první části mého povídání přítomen, možná fyzicky ano, ale duševně ne. Říkal jsem jasně, srozumitelně, že nahodilost využití těchto materiálů je rovnající se nule.“ (str. 21)

„Na tuto otázku jsem odpověděl 2×, a Vaše otázky jsou buď šikanózní, nebo se předvádíte před svými klienty a nebo jste na zkoumání znalce.“ (str. 22)

„Už jsem tady dneska říkal, jak je konstruován můj znalecký posudek a normální lidé se v něm celkem vyznají. Jsou tady v závěrečné části odpovědi na otázky, kde se odkazují na text, kde jsem pojednával, a v tom textu, kde jsem pojednával, se odkazují na srovnávací a srovnávanou materii. Ti, kterým není jasná, činnost při hodnocení srovnávací a srovnávané materie, není pomoci, ale soudu to stačit bude. / Ty konkrétní důkazy jsou uvedeny vždycky: je odstaveček a je tam napsáno blíže viz strana tolik a tolik znaleckého posudku. Čili já ve své srovnávané materii se odkazují na srovnávací materii a provádím nějaké hodnocení. Jak říkám, toto je naprosto běžné a lucidnímu člověku srozumitelné, předpokládám, že soudu to srozumitelné je.“ (str. 26)

„Opět lžete, protože jsem neřekl, to co m[ě]ně ukládáte do úst, jestli je normální, aby advokát z r. 2011 u soudu opakovaně lhal, to nevím, ale celkem srozumitelně je tady napsáno, které organizace, hnutí a symbolika se podílí na tom, co je předmětem této otázky.“ (str. 30)

[27] Hodnotí-li napadené usnesení tyto osobní útoky jako pouhou „ironií“, obhajoba poznamenává, že jiné soudy byly jiného názoru a příkladem Okresní soud v Mostě JUDr. PhDr. Ivo Svobodu, Ph.D., z účasti v trestním řízení vyloučil, když v opatření ze dne 20. března 2012, č. j. 42 T 20/2011-244, konstatoval:

„Soudu je zřejmé, že soudní znalci z oboru extremismu mohou být vystaveni jeho extremistickým projevům, což však nesmí vést k tomu, aby soud snad toleroval takové chování znalců, které je v naprostém rozporu s požadavky na nestrannost a důstojnost soudního řízení, k němuž činnost znalců s jejich výsoce odbornými znalostmi musí přispívat. Vulgární urážlivé výroky na adresu jedné ze stran trestního řízení, jejíž činnost je nota bene předmětem znaleckého zkoumání pana znalce, ale i na adresu jejího obhájce, nedávají pro svou nepřijatelnost soudu jinou možnost, než námitkám proti osobě pana znalce vyhovět.“

[28] Dlužno doplnit, že v mosteckém případě šlo o mimoprocesní aktivitu tohoto znalce, který se o obviněných a jejich obhájci v tisku vyjádřil jako o „stupidních deprivovaných hovadech“.

[29] Agresivní a zcela nevhodné chování znalce v řízení sp. zn. 6 T 136/2013 nebylo ze strany soudkyně JUDr. Reifové nijak korigováno, ačkoli minimálně výroky o vzdělání obhájce, jež vzdělání

znalcovu nesahá „*po kotníky*“, nebo o tom, že obhájce snad musí být opilý, když mu klade takové otázky, mohly a měly být řešeny napomenutím a následným uložením pořádkové pokuty.

[30] Napadené usnesení tvrdí, že obhajobou kladené otázky nebyly k podstatě věci a směřovaly spíše k diskreditaci znalce, aniž by však upřesnily, které z položených dotazů takový charakter měly mít. Obhájce se snažil výsledkem dosáhnout toho, aby znalec upřesnil, z jakých podkladů vycházel, jestliže ty nejsou v jeho posudku až na výjimky nijak individualisovány, a aby vysvětlil, jak konkrétně aplikoval při své práci metodu tzv. diskursivní analýsy, již v jeho úvodní části popsal; z posudku samotného to totiž nijak nevyplývá. Jak následně při svém výsledku uvedl další znalec, PhDr. Jan Ptáčník, znalec Svoboda při své práci metodu diskursivní analýsy vůbec nepoužil, přestože to tvrdil a na výsledky domnělé aplikace této metody se odvolával.

[31] Podobně lze stěží označit za diskreditační otázky týkající se vzdělání znalce, o němž je v právnických kruzích známo, že ve skutečnosti nevystudoval politologii, nýbrž sportovní obor, a právníké vzdělání získal na Západočeské universitě v Plzni, a to shodou okolností právě v době, která byla charakterisována největší vlnou podvodů; právníká fakulta této university odmítá jakékoli údaje o průběhu znalcova studia zveřejnit a žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, odmítá. Když se obhájce obžalovaných na tuto okolnost – a to naprosto věcným a neurázlivým způsobem – znalce dotázal, byl samosoudkyní napomenut, aby jednal v souladu se zásadami advokátské ethiky.

[32] Obhajoba proto podala návrh, aby se stížnostní – nyní odvolací – soud s protokolem a zejména zvukovým záznamem z hlavního líčení seznámil, a poté si o nestrannosti JUDr. Reifové, resp. o jejím flagrantním nedostatku, učinil závěr sám.

II.C.2 Ústní odůvodnění napadeného usnesení

[33] Ještě zjevněji než z výsledku znalce Svobody je nedostatek nestrannosti samosoudkyně vůči obhájci obžalovaných Mgr. Robertu Cholenskému, Ph.D., patrný z toho, jak napadené usnesení odůvodnila ústně, při hlavním líčení dne 24. října 2013.

[34] JUDr. Reifová výslovně uvedla: *„Přestože máte pocit, že jsem proti vám zaujatá, já to tak necítím, prostě naprosto vůči vám žádnou aversi necítím, a pouze je mi líto obžalovaných, že je tímto způsobem, který já nepovažuji za vhodný, hájíte.“*

[35] Odhlédneme-li od skutečnosti, že obhájce obžalovaných Mgr. Robert Cholenský, Ph.D., není ve své profesi začátečník, ale jde o již relativně zkušeného obhájce, který byl např. v loňském roce vyhlášen *Právníkem roku* v kategorii *Pro bono*, mimo jiné i za úspěšně provedené trestní obhajoby, je takové vyjádření soudkyně Reifové nejen neuctivé a nevhodné, ale jedná se o oxymoron, o *contradictio in adiecto*. JUDr. Daniela Reifová se tímto výrokem sama usvědčila z nedostatku nestrannosti vůči obhájci obžalovaných, k němuž pocituje aversi, přičemž tuto aversi není schopna tlumit nejen při řízení hlavního líčení, ale je seznatelná i ze způsobu, jak svou „nepodjatost“ ústně odůvodnila.

[36] Vzhledem ke všem okolnostem je citovaný výrok JUDr. Reifové netoliko dostatečným důkazem její podjatosti vůči obhájci obžalovaných, ale obhajoba je přesvědčena, že se jím JUDr. Daniela

Reifová dopustila kárného provinění, když obhájce – *nota bene* před jeho klientkami, které zvukový záznam z hlavního líčení měly možnost vyslechnout – bezdůvodně znevážila a obvinila z nekompetentního vedení jejich obhajoby.

[37] Na okraj budiž poznamenáno, že výtku „nevěcného“ vedení obhajoby zopakovala JUDr. Daniela Reifová rovněž v napadeném rozsudku; je-li požadavek, aby se hlavní líčení konalo na základě obžaloby, se kterou se obžalované mohly seznámit, aby znalci ve svých posudcích uvedli, ze kterých konkrétních listin ke svým závěrům dospěli, a to nikoli pouze odkazem na tisíce stran čítající spis, jak učinili znalci v ústavním posudku Západočeské university v Plzni, ale označením konkrétního dokumentu, nebo aby soud nedovolil znalci během svého výsledku hrubě napadat obhájce a vinit jej z nevzdělanosti nebo opilství, výrazem „nevěcnosti“, pak je tato výtka důvodná.

II.D Právo obžalované J. vyjádřit se k věci

[38] Rozsudek byl vydán bez toho, že by se obžalovaná J. mohla k obžalobě vyjádřit, přestože to měla v úmyslu. Soud I. stupně k tomu uvedl:

„Hlavní líčení dne 21. 10. 2013 se konalo pouze v přítomnosti obhájců obžalovaných, kdy všechny obžalované výslovně požádaly, aby mohlo být jednáno v jejich v nepřítomnosti. Soud neakceptoval návrh obhájce na odročení z důvodu nemoci P. J., a její údajné žádosti o to, aby mohla ve věci vypovídat. V době konání hlavního líčení soud žádnou omluvu ze strany obžalované neobdržel, navíc v době, kdy byla zdravá, výslovně požádala, aby toto hlavní líčení bylo konáno bez její účasti, je tedy poněkud nelogické, aby v době, kdy onemocněla, svůj názor změnila, a chtěla se hlavního líčení účastnit. Proto tato omluva akceptována nebyla. Konečně je třeba zdůraznit, že v řízení před samosoudcem není nutná žádost obžalovaných pro konání hlavního líčení v jejich nepřítomnosti, podmínkou je řádné doručení předvolání, což u obžalované J. splněno bylo.“

[39] Ze zvukového záznamu závěrečné části hlavního líčení konaného dne 14. října 2013 ovšem vyplývá, že JUDr. Reifová naplánovala dva další jednací dny, 21. a 24. října 2013, tudíž obhajoba nemohla při nejlepší vůli předpokládat, že se hlavní líčení dne 24. října 2013 neuskuteční. Samosoudkyně dokonce předběžně naplánovala na den 24. října 2013 provedení konkrétních úkonů, např. výslech obžalované Š.

[40] Postup soudu se tak jeví přinejmenším jako neférový: obžalovaná svůj názor nikdy nezměnila, jak napadený rozsudek uvádí, pouze se spolehla na ty informace, které jí byly prostřednictvím obhájce poskytnuty samotnou samosoudkyní. Obžalovaná má právo účastnit se hlavního líčení ve své věci, a nikde v trestním řádu není uvedeno, že by nebylo možné souhlas s konáním hlavního líčení v nepřítomnosti vzít zpět. Pokud by obžalovaná J. měla povědomost o tom, že se hlavní líčení nařízené na 24. října neuskuteční, bezpochyby by tímto způsobem postupovala a souhlas s jednáním v nepřítomnosti na den 21. října by vzala zpět a s ohledem na to, že byla po celou dobu v pracovní neschopnosti, oprávněně by požadovala odročení hlavního líčení.

[41] Bez významu není ani skutečnost, že obžalovaná podáním ze dne 20. října 2013 požádala o odročení hlavního líčení nařízeného na 24. října 2013, právě z důvodu trvající nemoci. Jestliže soud tuto žádost nereflektovat a využil její předchozí žádosti o konání hlavního líčení dne 21. října 2013 v nepřítomnosti obžalované k tomu, že hlavní líčení ukončil, je takový postup ze strany soudu evidentním zneužitím práva – tzn. šikanou.

III. Vady dokazování

III.A Předměty z domovních prohlídek

[42] V této trestní věci bylo provedeno celkem šest domovních prohlídek, u obviněných B., B., B., Č., C. a R.³. Orgány činné v trestním řízení poté věci zajištěné při prohlídkách předaly znalcům jako podklad pro zpracování znaleckého, resp. ústavního posudku, a to ještě před zahájením trestního stíhání, tedy v době, kdy obviněným nesvědčilo právo vznést námitky proti položeným otázkám ve smyslu ustanovení § 105 odst. 3 TrŘ.

[43] Znalci, jak výslovně uvedli při výslechu v hlavním líčení, nebyli policejním orgánem upozorněni, že věci zajištěné při domovních prohlídkách mohou náležet i jiným osobám než těm, jejichž trestná činnost je prověřována, a ve svých posudcích proto vyšli z premisy, že všechny předměty, které jim byly předloženy ke zkoumání, byly nalezeny u (budoucích) obviněných. To znalci ve svých posudcích presumovali a na základě této premisy si o aktivitách hnutí *Resistance Women Unity* (RWU) učinili představu.

[44] Ve skutečnosti však *ani jedna* z osob, u nichž domovní prohlídky proběhly, neužívala předmětný byt sama, ale žily v něm další osoby: v případě obviněné B. jedna spolubydlící osoba, u obviněné B. rovněž jedna, stejně tak u obviněné B. i u obviněné Č., obviněná C. sdílela byt s dalšími dvěma osobami a obviněná R. měla v době domovní prohlídky celkem čtyři spolubydlící. Orgány činné v trestním řízení se však ani nepokusily tyto předměty jakkoli roztrždit podle majitelů a pouze je, bez jakéhokoli rozlišení, předaly znalcům.

[45] Výsledkem tohoto postupu je, že obviněným – a mezi nimi i obžalovaným J. a M. – je přičítáno jednání, jehož se nedopustily: jestliže např. byl během jedné z domovních prohlídek zajištěn porcelánový hrnek s portrétem Adolfa Hitlera, který však žádné z obviněných nepatří, znalci přesto z tohoto nálezu vyšli a předmět vyhodnotili jako důkaz o extremistické povaze hnutí *Resistance Women Unity*, a to přesto, že osoba, jež si tento předmět opatřila, s tímto hnutím neměla nic společného a z aktivit v něm nebyla ani obviněna.

[46] Totéž platí i pro celou řadu dalších věcí z domovních prohlídek. Orgány činné v trestním řízení se vůbec nenamáhalo prokázat, komu zajištěné věci patří, a s pomocí neinformovaných znalců jejich vlastnictví přičetly obviněným, zjevně při tom vycházejí z kalkulace, že čím „závadovější“ soubor věcí znalcům ke zkoumání předloží, tím spíš se podaří znalce přesvědčit o tom, že obviněné jsou nebezpečnými politickými extremistkami.

[47] Aby obhajoba tuto manipulaci s věcmi zajištěnými při domovních prohlídkách prokázala, navrhla vyslechnout policistku kpt. Bc. Zlatu Pálffiovou; soud však tento důkazní návrh – ostatně jako všechny ostatní důkazy navržené obhajobou – bez náležitého odůvodnění zamítl.

³ u obžalovaných J. a M. domovní prohlídka provedena nebyla

III.B Záznamy elektronické komunikace ze zajištěných počítačů

[48] Při domovních prohlídkách byly zajištěny rovněž osobní počítače patřící jak obviněným, tak dalším osobám. Jejich obsah byl analysován znalcem Ing. Janem Jankou. Tento znalec následně orgánům činným v trestním řízení zpřístupnil nejen ty počítačové soubory a informace, na něž se vztahovaly příslušné příkazy k domovním prohlídkám, ale i záznamy elektronické komunikace z tzv. instantních komunikátorů („messengerů“), jež probíhala mezi obviněnými navzájem, mezi obviněnými a dalšími osobami i mezi osobami, které obviněny nebyly.

[49] Na vysvětlenou odvolacímu soudu obhajoba uvádí, že komunikační programy využívající počítačovou síť Internet – např. Skype, ICQ, Jabber a další – zaznamenávají veškerou textovou komunikaci, která je jejich prostřednictvím uskutečňována. Tyto záznamy (tzv. „logy“) zůstávají na počítači uloženy, pokud je uživatel nesmaže, po neomezenou dobu.

[50] Z povahy informací v těchto souborech je zřejmé, že se jedná o záznamy telekomunikačního provozu obdobné např. elektronické poště (e-mailu), jehož odposlech podléhá zvláštnímu režimu zakotvenému v ustanovení § 88 TrŘ. Samotný příkaz k domovní prohlídce příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve smyslu ustanovení § 88 TrŘ nenahrazuje, už proto, že odposlech může být nařízen jen na určitou omezenou a soudem pevně stanovenou dobu a musí být v pravidelných, zákonem vymezených intervalech prodlužován (§ 88 odst. 2 TrŘ), kdežto záznamy z instantních komunikátorů pokrývají časově neomezené období.

[51] Jestliže byly znalcem Ing. Jankou tyto záznamy se zajištěných počítačů získány, předány policejnímu orgánu a jeho prostřednictvím následně předloženy ke zkoumání znalcům z oboru politologie, jedná se o postup, který není v souladu se zákonem a který je nadto zásahem do práva obviněných na ochranu telekomunikačního tajemství, jež požívá ústavněprávní ochrany.

[52] Znalci se tak mohli seznámit s důkazy, které byly opatřeny v rozporu se zákonem, a to činí jejich posudky procesně nepoužitelnými.

[53] Ačkoli obhajoba tuto skutečnost v hlavním líčení řádně namítla, soud I. stupně námitku nereflektoval a v napadeném rozsudku se s ní nijak nevypořádal.

III.C Znalecké posudky

[54] V napadeném rozsudku soud I. stupně vyšel ze dvou posudků, ze znaleckého posudku JUDr. PhDr. Ivo Svobody, Ph.D., ze dne 28. května 2010, č. 25/ZP/2010, a z nedatovaného a nečíslovaného ústavního posudku vypracovaného katedrou politologie a mezinárodních vztahů Filozofické fakulty Západočeské university v Plzni.

III.C.1 Posudek znaleckého ústavu

[55] Posudek Dr. Svobody byl zpracován ještě před zahájením trestního stíhání, takže proti jeho zadání nemohly obžalované uplatnit své námitky, avšak učinily tak vůči znaleckému ústavu, a to důvodně.

[56] V námitkách ze dne 13. června 2012 obhajoba uvedla:

[57] Opatření je již druhým opatřením policejního orgánu v této věci, přičemž proti předchozímu byla obviněnými uplatněna námitka týkající se Mgr. Věry Tydlitátové, Th.D., pracovnice znaleckého ústavu a známé politické aktivistky⁴. Zjevně v reakci na tuto námitku tedy policejní orgán nově určil, že znalecký posudek nevypracuje V. Tydlitátová, nýbrž znalci J. Ptáčník a P. Krčál.

[58] Takový postup však trestní řád neumožňuje. Znaleckému ústavu nelze určovat, kdo z jeho pracovníků má požadovaný znalecký posudek vypracovat, protože tím by orgány činné v trestním řízení, *inter alia*, obcházely rozhodnutí o zapsání znaleckého ústavu do příslušného seznamu a mohly nepřípustně ovlivnit i kvalitu, odbornost a v neposlední řadě vyznění samotného posudku. Právo-moc stanovit osobu, která znalecký posudek vypracuje, přísluší výhradně znaleckému ústavu, nikoli policejnímu orgánu, což se jednoznačně podává z ustanovení § 110 odst. 2 TrŘ. Už z toho důvodu je opatření⁵ nezákonné a je třeba je zrušit.

[59] Vzhledem k tomu, o jak malé odborné pracoviště se v daném případě jedná, nelze předpokládat, že by znalci mohli ke svému zadání přistoupit bez úvahy toho, že jako poškozená a svědkyně v souvisejícím trestním řízení vystupuje jejich kolegyně a osoba, která v minulosti sama znalecké posudky téhož znaleckého ústavu zpracovávala.

[60] Stranou nelze ponechat ani další aspekt věci, a to naprostý nedostatek odborných zkušeností znalců. Oba ukončili vysokoškolské studium magisterského stupně *až v loňském roce* a jejich dosavadní publikační činnost v tomto směru se dosud omezuje víceméně právě jen na jejich diplomové práce.

[61] Z ustanovení § 110 odst. 1 TrŘ *expressis verbis* plyne, že znalecký ústav je na místě přibrat *ve výjimečných, zvlášť obtížných případech*. Je proto vyloučeno, aby takový posudek vypracovaly osoby, které by samy nesplňovaly odborné předpoklady pro výkon znalecké činnosti, zejména z důvodu zcela nedostatečné praxe v oboru. Obviněné podotýkají, že jsou-li znalecké ústavy, *inter alia*, povolávány v případech, kdy je na místě přezkoumat nesouladné posudky podané dvěma znalci, není představitelné, že by se takového úkolu mohly s úspěchem zhostit osoby zcela nezkušené, stojící na samém počátku své odborné dráhy, jež samy znalci nikdy nebyly a ani by být nemohly.

[62] Z postupu policejního orgánu je patrná snaha dosáhnout toho, aby namísto V. Tydlitátové, jež má jako jediná ze zaměstnanců znaleckého ústavu dostatečné vzdělání a praxi k tomu, aby posudek v požadovaném oboru vypracovala (a jak sama v mezidobí při výsledku u Obvodního soudu pro Prahu 1 v související trestní věci uvedla, je autorkou nejméně dvou posudků znaleckého

⁴V. Tydlitátová má v projednávané trestní věci postavení poškozené, neboť doména, na které byly umístěny stránky *Resistance Women Unity*, byly nezjištěnou osobou zaregistrovány na její jméno

⁵opatření Policie České republiky, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování, Odboru terorismu a extremismu, ze dne 6. června 2012, č. j. UOOZ-77/TC-2011-200407

ústavu), mohly nastoupit osoby jiné, které samy nebudou v tomto ani souvisejícím trestním řízení ve zvláštním postavení, jež podání znaleckého posudku vylučuje.

[63] To je však evidentní pokus obejít zákon.

[64] V souladu se zákonem nejsou ani položené otázky. Úkolem znalce, resp. znaleckého ústavu, nemůže být provádět za orgány činné v trestním řízení dokazování a objasňovat trestní věc skutkově, nýbrž odpovědět výhradně na takové otázky, které vyžadují zvláštní odborné znalosti.

[65] Z toho důvodu je nepřipustná otázka č. 1, „*Můžete podrobně vysvětlit vznik, působnost a aktivity neregistrovaného hnutí Resistance Women Unity?*“, jestliže právě to by mělo vyplynout z provedeného dokazování.

[66] Odborný charakter schází i řadě dalších dotazů, notabilně otázce č. 3, „*Je neregistrované hnutí Resistance Women Unity založeno, alespoň zčásti, na myšlenkách rasismu, xenofobie, antisemitismu, nacismu, neonacismu apod.?*“ Odpověď na tuto otázku je právního charakteru a může vyplynout opět toliko z provedeného dokazování.

[67] Nepřipustná je konečně i hypotetická a irelevantní otázka č. 9. „*Lze užít předměty předložené ke znaleckému zkoumání k propagaci dříve či nyní existujících hnutí, jejichž ideová náplň se zakládá, aspoň zčásti, na myšlenkách rasismu, xenofobie, antisemitismu, nacismu, neonacismu apod.?*“ Obviněné připomínají, že předmětem trestního řízení je obvinění z konkrétních skutků, nikoli z toho, že by předměty zajištěnými při domovních prohlídkách mohla být páchána jiná, blíže nespecifikovaná trestná činnost.

[68] Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Děčíně nicméně námitkám nevyhověl, a z ústavního posudku vyšel – byť ne zcela bez kritického odstupu – i soud I. stupně.

[69] Posudek znaleckého ústavu je přitom vadný už svou celkovou koncepcí, neboť místo toho, aby byly jeho závěry zaměřeny na zodpovězení odborných otázek, je akcent kladen na hodnocení důkazů a tedy na to, co znalci nepřísluší a čím *per nefas* suplují činnost orgánů činných v trestním řízení, prezentující skutková zjištění a závěry, k nimž by měl dospět po náležitém zhodnocení důkazů provedených v hlavním líčení soud.

[70] Nezkušenost znalců, jež byla manifestována i úsměvnými detaily, jako např. že ti vůbec nevěděli, že by svůj posudek měli opatřit datem, a odevzdali jej orgánům činným v trestním řízení nedatovaný, se promítla zejména v tom, jak jsou v posudku odkazovány důkazy, z nichž znalci jednotlivé skutkové závěry činí.

[71] Posudek je opatřen poměrně bohatým poznámkovým aparátem, čítajícím na patnácti stranách textu celkem 38 poznámek pod čarou, avšak tyto poznámky, kromě několika úvodních, jsou tvořeny odkazy na protokoly – vesměs policejní protokoly o ohledání předmětů zajištěných při domovních prohlídkách – jež znalci, vinou, jak vyplynulo z výsledku PhDr. Ptáčnicka u hlavního líčení, své nezkušenosti, neindividualisovali uvedením data⁶. To vede k tomu, že *ani jeden* z odkazů na policejní protokoly nelze spojit s konkrétní listinou, a ústavní posudek je proto nepřezkoumatelný:

⁶v době, kdy znalci měli spis k dispozici, nebyl ještě očíslován a čísla listů se proto pro specifikaci listin nedala použít

jestliže by měl správnost znaleckých závěrů přezkoumat revisní znalec, neměl by z čeho vyjít, protože by nebyl schopen žádnou z listin domněle odkazovaných v poznámkách pod čarou identifikovat a dohledat v procesním spisu.

[72] Z toho, co bylo uvedeno v předchozích pasážích, je tedy zřejmé, že posudek znaleckého ústavu nesplňuje předpoklady k tomu, aby z něj soud mohl vyjít jako z validního důkazu, a aby byl učiněn aspoň v některých částech použitelným pro další řízení, musel by být znaleckému ústavu vrácen k dopracování a musely by do něj být minimálně doplněny korektní a verifikovatelné odkazy na listiny ze spisu.

III.C.2 Posudek JUDr. PhDr. Ivo Svobody, Ph.D.

[73] Ke znaleckému posudku vypracovanému JUDr. PhDr. Ivo Svobodou, Ph.D., nelze než předeslat několik informací týkajících se tohoto znalce, jenž se v posledních letech stal v justici téměř legendou.

[74] JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D. (dále též „**znalec**“), byl rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 23. října 2009, č. j. Spr 1663/2009, jmenován znalcem pro obor kriminalistika, se specialisací společenská závadnost textů a zástupné symboly, a pro obor sociální vědy, se specialisací politologie, extremismus, terorismus, přestože není ani vysokoškolsky vzdělaným politologem, ani sociologem, a v obou těchto oborech je ryzí autodidakt: universitní vzdělání získal v oboru *Sociální pedagogika a Tělesná výchova a sport* a z politologie a sociologie znalec nesložil ani státní závěrečnou zkoušku; tu absolvoval z předmětů *Aplikované právo (právní theorie, obchodní právo, mezinárodní právo a právo EU), Psychologie a Sociální pedagogika*.

[75] Tento fakt se odráží i ve struktuře jeho znaleckých posudků. Ty jsou tvořeny několikastránkovou obecnou částí, ve které znalec s použitím laikům naprosto nesrozumitelné odborné terminologie popíše metodu tzv. historické diskursivní analýsy, již při své práci údajně používá⁷, a částí nálezovou, shrnující výsledky, ke kterým se aplikací historické diskursivní analýsy dobral. Ve skutečnosti – a to při svém výsledku v hlavním líčení potvrdil i PhDr. Ptáčnick, jenž je na rozdíl od Dr. Svobody skutečným vysokoškolsky vzdělaným politologem – posudky znalce nemají s aplikací diskursivní analýsy nic společného.

[76] Vědecká metoda diskursivní analýsy je znalcem používána toliko jako zástěrka pro fakticky zcela arbitrární znalecký závěr: protože znalec tvrdí, že ke svému zjištění dospěl na základě vysoce odborné a laikům nesrozumitelné metody, jsou jeho závěry ze strany v politologii a sociologii vesměs neškolených obhájců nepřístupné kritice.

[77] To je důvod, proč se znalec stal u orgánů činných v trestním řízení velmi vyhledávaným a proč mu jsou zadávány každoročně desítky znaleckých posudků (v době zpracování znaleckého posudku použitého v této trestní věci byl znalec držitelem znaleckého oprávnění cca jeden rok, přesto znalecký posudek nese pořadové číslo 25).

⁷jde o termíny jako *diskursivní formace, prvotní povrchy vynoření, instance vymezování* nebo *mřížka specifikace*

[78] V tomto světle je třeba posuzovat i závěry, ke kterým znalec dospěl. Ty vyvěrají z domnělého použití metody diskursivní analýsy, jež však v posudku prokazatelně aplikována nebyla – ostatně znalec by i s ohledem na svůj deficit odborného vzdělání byl aplikace této vědecké metody stěží schopen –, a jako takové je nelze přezkoumat a nelze s nimi ani smysluplně polemizovat. Nadto i v případě tohoto posudku byly otázky položené znalci zčásti skutkové, zčásti právní, a znalec tedy suploval rozhodovací činnost soudu.

Důkaz: diplom Masarykovy university v Brně ze dne 20. června 2000, č. 1441/2000/0713 – v příloze
vysvědčení o státní závěrečné zkoušce, příloha k diplomu Masarykovy university v Brně ze dne 20. června 2000, č. 1441/2000/0713 – v příloze
diplom Masarykovy university v Brně ze dne 12. prosince 2003, č. 1451/2003/0082 – v příloze

IV. Hodnocení důkazů

IV.A Právo odepřít výpověď a právo na obhajobu

[79] Zatímco obžalované J. nebylo umožněno vyjádřit se k věci vůbec, ač o to žádala, obžalovaná M. soudem vyslechnuta byla, avšak podle soudu I. stupně tím, že obžalovaná odmítla odpovídat na otázky soudu a státního zástupce, její výpověď „neměla žádnou vypovídací hodnotu“ a navíc se „jednalo o jasné vyjádření neúcty k soudu“; jak soud uvedl v následujícím odstavci, obžalovaným přitížilo rovněž to, že „při projednání věci před soudem podléhaly svému obhájci“.

[80] Pro obhajobu je nesnadné vyjádřit se k takovým výročkům jinak než sarkasticky, a proto na ucelenější komentář k uvedené pasáži napadeného rozsudku resignuje a ponechává na odvolacím soudu, aby si o takovém uvažování na straně soudu I. stupně učinil obrázek sám, omezujíc se na konstatování, že právo odepřít výpověď, a to zcela nebo zčásti, je integrální součástí práva na spravedlivý proces již nejméně dvě stě let, a obhájce si obžalovaný volí právě proto, že jím hodlá být ovlivňován, maje za to, že je to pro něj výhodnější, než kdyby byl pod vlivem soudu.

IV.B Posouzení charakteru hnutí RWU

[81] Ačkoli napadený rozsudek obsahuje 19 stran textu, soud I. stupně v něm prakticky resignoval na to, aby samostatně vyhodnotil charakter hnutí *Resistance Women Unity*, spolehnuv se zcela na závěry znaleckých posudků. Rozsudek se tak na mnoha stranách obírá úvahami o škodlivosti politických aktivit – a notabilně politických názorů –, které jsou obžalovaným připisovány, aniž by vysvětlil, na základě jakých důkazů dospěl k tomu, že obžalované tyto aktivity skutečně vyvíjely a takové názory skutečně zastávaly.

[82] Hnutí RWU je přitom hodnoceno jako názorový monolith: cokoli pronesla představitelka hnutí na veřejném shromáždění, je automaticky přičítáno všem obviněným. Možnost, že by uvnitř hnutí existovaly diferencované názory a mohly tam probíhat názorové diskuse, soud I. stupně nepripouští.

[83] Jako v jiných podobných případech postupuje obvodní soud při hodnocení důkazů alibisticky a prakticky veškeré hodnocení policií shromážděného skutkového materiálu ponechává na znalcích, jejichž závěry nekriticky přebírá, aniž by se znepokojoval skutečností, že znalci nejsou k takové činnosti ani ze zákona povoláni, ani kvalifikováni.

[84] Řádně zhodnotit důkazy je však povinností soudu, a ten jí v tomto směru v napadeném rozsudku flagrantně a frapantně nedostál.

V. Právní posouzení

V.A Obecně

[85] Již z usnesení o zahájení trestního stíhání a tím více z obžaloby II je patrná základní vada obvinění, totiž příkrý nesoulad mezi dílčími skutky, z nichž jsou obžalované viněny, a následkem, který měl být těmito skutky způsoben.

[86] Obhajoba rekapituluje, že podle obžaloby II, stejně jako podle napadeného rozsudku, obžalované...

„... jako členky nebo příznivkyně neregistrovaného hnutí Resistance Women Unity – Jednota ženského odporu (dále RWU), které bylo ženskou odnoží neregistrovaného radikálního neonacistického hnutí Národní odpor, propagovaly mimo jiné aktivismus směřující k zajištění nadřazeného postavení bílé rasy, přežití tzv. bílých rodin, tzv. řádné výchovy malých árijců, odmítaly jiné kultury a tzv. multikulturalismus, přistěhovalectví a podporu menšin, zpochybňovaly liberální demokracii, právní stát, rovnost a rovnoprávnost všech osob bez ohledu na národnost, barvu pleti, náboženství, sexuální orientaci, zdravotní stav a politické smýšlení, RWU užívalo symboliku Ligy německých dívek, tedy ženské odnože polovojskové mládežnické organizace NSDAP tzv. Hitlerjugend, a další nacistickou a neonacistickou symboliku a hesla, obžalované se podílely na činnosti Národního odporu a celé pravicově extrémistické scény, zejména se účastnily demonstrací pořádaných českou neofašistickou platformou, při těchto akcích vystupovaly s projektem první pomoci (dále SANI) účastníkům demonstrací z řad pravicového extremismu pro případ jejich zranění, v průběhu těchto akcí rovněž propagovaly RWU, a to zejména projevy jednotlivých členek RWU, transparenty a vlajkami, organizovaly a propagovaly různé akce pro členy a sympatizanty neonacistických hnutí, zejména Národního odporu a Autonomních nacionalistů, s jejichž ideovými postoji se identifikovaly, vyhotovovaly pozvánky na jednotlivé akce a následné reporty z těchto akcí byly umísťovány na veřejně přístupné internetové stránky hnutí RWU www.women-unity.net a Národního odporu www.odpor.org.“

[87] Toho měly obžalované podle napadeného rozsudku dosahovat tím, že se zúčastnily tří veřejných shromáždění (obžalovaná J. jednoho, obžalovaná M. dvou), jež nebyla příslušným správním úřadem ani zakázána, ani rozpuštěna, přičemž obžalované měly během těchto shromáždění držet, případně nést, transparent s nápisem *Resistance Women Unity*. Protože hnutí *Resistance Women Unity* a jeho program nebyly mezi širší veřejností vůbec známy, není jasné, jak mohlo být zákonem předpokládaného následku, tedy podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka, jež musí být z podstaty věci minimálně způsobilé ovlivňovat veřejnost, těmito dílčími útoky dosaženo.

[88] Podmínka veřejného působení je přitom jedním ze zákonných znaků trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka; není-li tohoto působení na veřejnost, nelze se trestného činu podle § 260 TrZ/1961 dopustit.

[89] Obhajoba v této souvislosti upozorňuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. srpna 2011, sp. zn. 7 Tdo 643/2011⁸, v němž je rozebrána poněkud jiná, avšak relevantní právní situace, použití karnevalové masky Adolfa Hitlera na soukromé akci. Jestliže nemůže být následku předpokládaného ustanovením § 260 a § 261 TrZ/1961 dosaženo ani takovým projevem, tím méně ho lze dosáhnout veřejným vystavením transparentu s nápisem *Resistance Women Unity*, jestliže šlo o hnutí ve veřejnosti zcela neznámé a transparent sám o sobě neobsahoval žádnou symboliku, kterou by bylo lze spojit s některým hnutím popírajícím lidská práva a svobody.

[90] Nepominutelným aspektem je rovněž fakt, že všechny tři demonstrace, na kterých byl transparent RWU presentován, proběhly za masivní přítomnosti policejních složek. Nikdo z přítomných policistů však proti transparentu nevzněl žádných námitek. Obžalované se proto oprávněně domnívaly, že vystavením transparentu neporušují zákon, a nyní jim proto svědčí beneficium jednání v právním omylu ve smyslu ustanovení § 19 odst. 1 trestního zákoníku: tohoto omylu se mohly stěžít vyvarovat, jestliže i orgánům činným v trestním řízení trvalo tři, resp. čtyři roky, než jejich jednání začaly posuzovat jako trestné a obvinily je ze spáchání trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka.

[91] Tyto úvahy v napadeném rozsudku zcela absentují, stejně jako posouzení subjektivní stránky stíhaného trestného činu. Téměř tříletá prodleva mezi spácháním posledního dílčího skutku a zahájením trestního stíhání je v napadeném rozsudku vysvětlována a omlouvána jako „*věc strategie a taktiky policejního vyšetřování*“, posouzení trestní odpovědnosti obžalovaných z hlediska možnosti seznat, že jednají protiprávně, v něm schází zcela.

V.B Napadený rozsudek v kontextu ústavních základů demokratického právního státu

[92] Z napadeného rozsudku jsou *prima facie* zjevné dvě věci: 1. zřetelně nedemokratická hodnotová východiska, která soud při hodnocení jednání obžalovaných aplikoval; a 2. nesoulad mezi tím, co bylo v hlavním líčení skutečně prokázáno, a co z toho dovodil soud.

[93] Soud I. stupně především zaměřuje dva pojmy, a to *extremistické hnutí* a *hnutí směřující k potlačování práv a svobod člověka*.

[94] První uvedený pojem je politologický, platné právo nic jako „extremismus“ nezná; podpora a propagace politického extremismu není trestným činem. Tím může být za určitých okolností podpora nebo propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Druhý znak přitom podmiňuje první: hnutí směřující k potlačení lidských práv je vždy extremistické, opak však neplatí.

[95] Ústavní posudek Západočeské university v Plzni jednoznačně uvedl, že hnutí *Resistance Women Unity* samo znaky hnutí směřujícího k potlačování práv a svobod nevykazovalo, z čehož měl soud učinit závěr, že jeho podpora nemůže být trestným činem. Úvahy o tom, co je a není extremismus, rozvíjené na str. 12 rozsudku, jsou právně bezcenné a s relevantní právní úpravou naprosto mimoběžné.

⁸na http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/CC1F7626E00EF9E8C1257A4E0064ED03?openDocument&Highlight=0,

[96] Rovněž nelze pominout skutečnost, že hnutí, které měly obžalované podporovat, se během řízení měnilo. V usnesení o zahájení trestního stíhání i v obžalobě I se hovoří o podpoře RWU, v obžalobě II k tomu přistupuje these, že hnutí RWU bylo „ženskou odnoží neregistrovaného radikálního neonacistického hnutí Národní odpor“, a napadený rozsudek už trestnost podpory RWU *eo ipso* jako trestný čin neposuzuje, ale viní obžalované, že svými aktivitami ve prospěch RWU podporovaly a propagovaly *Národní odpor*.

[97] Obvodní soud přitom zachází tak daleko, že členství v organizaci *Resistance Women Unity* prezentuje jako *kvalifikující faktor* trestnosti jednání, jež by jinak trestným nebylo. Účast na veřejném shromáždění se tak stává trestným činem až tím, že účastník, resp. účastnice, tak činí jako člen nebo příznivec hnutí RWU, jež však soud, vědom si závěrů ústavního posudku, za hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka ve smyslu ustanovení § 260 TrZ/1961 nepovažuje.

[98] To je značně složitá a právně neudržitelná konstrukce: buď se účastí na veřejném shromáždění, které nebylo ani zakázáno, ani rozpuštěno, dopouštěli trestného činu všichni účastníci demonstrace – a to je arci „kremelské“ pojetí svobody shromažďování – anebo tak nečinil nikdo z nich.

[99] Soud I. stupně si byl bezpochyby vědom, že jeho úvahy na toto thema jsou vnitřně inkonsistentní, a proto právní argumentaci nahradil obširnými a pohříchu málo relevantními explikacemi politologickými. Charakteristické pro ně je, že postrádají oporu v provedeném dokazování.

[100] Napadený rozsudek např. uvádí: „*Hlavním terčem kritiky v ČR se stala romská menšina, kdy neonacistická scéna romskou problematiku a přistěhovalce používá ke zdůvodnění sociálních a kriminálních problémů, tzn. příčina problémů je spatřována v etnických menšinách a imigrantech, ať se jedná o nezaměstnanost, míru delikvence či obecní pocit bezpečí.*“ A pokračuje: „*Na svém propagačním videu se RWU vymezuje vůči komunismu, drogám, prostituci, multikulturalismu, polygamií, homosexualitě, pedofilii a anarchismu. Na první pohled se jedná o široce pojatou a líbivou angažovanost, z proklamací aktivistek RWU však mimo jiné vyvěrá i jasné rasistické a xenofobní zaměření. Když pak sledujeme průběh jednotlivých demonstrací, popsaných obžalobě, na fotografiích nebo kamerových záznamech, probíhaly přesně v tomto duchu, s obdobným programovým cílem.*“

[101] „Propagační video“ RWU, jež mimochodem bylo zveřejněno až v souvislosti s tímto trestním řízením v letošním roce, však neobsahuje ani zmínku o Romech nebo přistěhovalcích, a jak z vystoupení protagonistek – jež hovoří o tom, že odmítají komunismus, drogy, prostituci, multikulturalismus, polygamií, homosexualitu, pedofilii a anarchismus – vyvěrá „jasné rasistické a xenofobní zaměření“, soud I. stupně nevysvětlil.

[102] Tvrzení napadeného rozsudku má tak formu klasického důkazu kruhem: protože obviněné jsou politické extremistiky, je zřejmé, že svými slovy na videu mínily něco jiného, než skutečně řekly, což zpětně prokazuje jejich extremistické postoje.

[103] Takové uvažování však nelze akceptovat. Jestliže soud tvrdí, že obžalované např. thematizovaly a používaly romskou problematiku a přistěhovalce, nechť konkrétně prokáže, kdo a kdy tak činil, a nechť jsou případné trestněprávní konsekvence vyvozeny vůči těmto osobám. Obhajoba opětovně upozorňuje, že napadený rozsudek viní účastníky demonstrace za obsah projevů přednesených řečníky, což je nepřipustné.

[104] Poněkud děsivé je, co obvodní soud uvedl na str. 15 napadeného rozsudku: „Obžalované s ohledem na svůj věk, vzdělání a aktivní zapojení do RWU si musely být vědomy toho, že se nejedná o běžné politické prohlášení, ale že vystoupení řečníků na demonstracích přesahuje rámec názorů běžného politického spektra.“ Jako trestné jsou tedy soudem I. stupně posuzovány nikoli názory směřující k podpoře a propagaci hnutí potlačujících lidská práva, ale jakékoli názory nestandardní nebo nekonvenční.

VI. Společenská nebezpečnost jednání obžalovaných

[105] Neméně pozoruhodné je posouzení materiální stránky trestného činu, které soud I. stupně provedl na str. 15 napadeného rozsudku:

„Typově se jedná o velmi společensky nebezpečné jednání, proto tento trestný čin byl zařazen v trestním zákoně do hlavy X. pod Trestné činy proti lidskosti mimo jiné vedle genocidy, mučení a nelidského, krutého zacházení. Evropa, jejíž součástí je ČR, je více ostražitá a méně benevolentní vůči extremistickým rasově motivovaným projevům. Díky historické zkušenosti, zejména druhé světové válce je zde nastavená doktrína tzv. aktivní intolerance, která aktivně vystupuje proti extremistickým projevům, které narušují základy demokratické společnosti.“

[106] Místo, aby soud objektivně zhodnotil, jak je pro společnost domnělá trestné činnost obžalovaných – od níž uplynula už řada let – reálně nebezpečná, omezuje se na demagogické tvrzení, že toto jednání je tak nebezpečné proto, že příslušná skutková podstata byla zařazena do stejné hlavy trestního zákona jako např. genocidium, a Evropa je už od konce druhé světové války k extremistickým projevům aktivně intolerantní.

[107] Že tímto „extremistickým projevem“ je prostá účast obžalovaných na třech veřejných shromážděních, nikdy nezakázaných ani nerozpuštěných, soud I. stupně arci opět pominul.

[108] Díkce napadeného rozsudku dává vzpomenout na nejhorší rozsudky komunistické justice 80. let, kdy byly na objednávku nejvyšších stranických orgánů posílány do vazby a do vězení režimu nepohodlné osoby např. za to, že se zúčastnily „nepovolené“ demonstrace, že položily věnec na hrob Jana Palacha nebo kytici k soše Sv. Václava na Václavském náměstí apod.

[109] Soudci, kteří tyto rozsudky vynášeli a potvrzovali – a mnozí z nich dodnes v justici působí, např. u odvolacího soudu jsou nebo done dávna byli činní soudci podepsaní pod rozsudky nad disidenty JUDr. Tomáš Stuchlík, JUDr. Petr Stutzig, JUDr. Eva Burianová, JUDr. Stanislava Píchová a další – tak činili neochotně a obhajoba má za to, že se za své ústupky moci dodnes stydí. JUDr. Daniela Reifová naopak není ke splnění politické objednávky ničím a nikým nucena, přesto její rozsudek má obsahově i hodnotově daleko blíž k serii rozsudků za Palachův týden než k judikátům demokratického soudnictví.

[110] Obhajoba závěrem připomíná známé *dictum*, že svoboda projevu znamená svobodu vyslovovat ty názory, s nimiž nesouhlasíme. Je zajisté legitimní, jestliže se JUDr. Daniela Reifová v napadeném rozsudku vymezuje vůči názorům, s nimiž nesouhlasí. Její nesouhlas však nepostačuje k tomu, aby byl soud zbaven povinnosti své rozhodnutí náležitě odůvodnit a vysvětlit, z jakého důvodu a čím konkrétně byla domnělá trestná činnost obžalovaných pro společnost nebezpečná.

Politické proklamace – a celá pasáž odůvodnění napadeného rozsudku na str. 12–17 ničím jiným než mimoprávní, politickou proklamací není – k odůvodnění výroku o vině a trestu obžalovaných nepostačují.

VII. Závěrečný návrh

Ze všech těchto důvodů je na místě návrh, aby odvolací soud napadený rozsudek v odvoláním dotčeném rozsahu zrušil a vrátil věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

V Brně dne 12. listopadu 2013

P. J.

I. M.

Seznam příloh:

1. diplom Masarykovy university v Brně ze dne 20. června 2000, č. 1441/2000/0713
2. vysvědčení o státní závěrečné zkoušce, příloha k diplomu Masarykovy university v Brně ze dne 20. června 2000, č. 1441/2000/0713
3. diplom Masarykovy university v Brně ze dne 12. prosince 2003, č. 1451/2003/0082